

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 157/22

U Luxembourggu 20. rujna 2022.

Presuda Suda u spojenim predmetima C-339/20 | VD i C-397/20 | SR

Operatorima elektroničkih komunikacijskih usluga nije dopušteno da u svrhe borbe protiv kaznenih djela zlouporaba tržišta, među kojima je trgovanje na temelju povlaštenih informacija, provode preventivno opće i neselektivno zadržavanje podataka o prometu tijekom jedne godine od dana zapisa

Usto, nacionalni sud ne može vremenski ograničiti učinke proglašenja nevaljanosti nacionalnog zakonodavstva kojim se predviđa takvo zadržavanje

U Francuskoj su protiv osoba VD i SR bili pokrenuti kazneni postupci za kaznena djela trgovanja na temelju povlaštenih informacija, prikrivanja tog trgovanja, sudioništva, korupcije i pranja novca. Ti su postupci bili pokrenuti na osnovi osobnih podataka iz telefonskih poziva osoba VD i SR, nastalih u okviru pružanja elektroničkih komunikacijskih usluga, koje je Autorité des marchés financiers (Tijelo za financijska tržišta, u daljnjem tekstu: AMF) dostavio sucu istrage nakon provedene vlastite istrage.

Osobe VD i SR pokrenule su postupak pred Cour de cassation (Kasacijski sud, Francuska) žalbom uloženom protiv dviju presuda coura d'appel de Paris (Žalbeni sud u Parizu, Francuska), pred kojim su se pozivale na sudsku praksu Suda¹ kako bi osporavale činjenicu da je AMF prikupljao navedene podatke na temelju nacionalnih odredaba koje, s jedne strane, nisu bile u skladu s pravom Unije jer su predviđale opće i neselektivno zadržavanje podataka o vezi i, s druge strane, nisu određivale nikakve granice ovlasti AMF-ovih istražitelja da ishode dostavu zadržanih podataka.

Zahtjevom za prethodnu odluku Cour de cassation (Kasacijski sud) u biti pita Sud o usklađenoj primjeni relevantnih odredaba Direktive o privatnosti i elektroničkim komunikacijama², u vezi s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja)³, i odredaba koje proizlaze iz Direktive o zlouporabi tržišta⁴ te Uredbe o zlouporabi tržišta⁵, u okviru nacionalnih zakonodavnih mjera kojima se u svrhu borbe protiv kaznenih djela

¹ Presuda od 21. prosinca 2016., Tele2 Sverige i Watson i dr., [C-203/15 i C-698/15](#) (vidjeti i [Priopćenje za medije br. 145/16](#))

² Članak 15. stavak 1. Direktive 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL 2002., L 201, str. 37.; SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 52., str. 111.), kako je izmijenjena Direktivom 2009/136/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. (SL 2009., L 337, str. 11.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 52., str. 224. i ispravci SL 2017., L 162, str. 56. i SL 2018., L 74, str. 11.)

³ Konkretno, članci 7., 8. i 11. kao i članak 52. stavak 1. Povelje

⁴ Članak 12. stavak 2. točke (a) i (d) Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o trgovanju na temelju povlaštenih informacija i manipuliranju tržištem (zlouporabi tržišta) (SL 2003., L 96, str. 16.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 3., str. 74.)

⁵ Članak 23. stavak 2. točke (g) i (h) Uredbe (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zlouporabi tržišta (Uredba o zlouporabi tržišta) te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6 i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ (SL 2014., L 173, str. 1. i ispravak SL 2016., L 287, str. 320.)

zloporaba tržišta, među kojima je trgovanje na temelju povlaštenih informacija, preventivno predviđa obveza operatora elektroničkih komunikacijskih usluga da opće i neselektivno zadržavaju podatke o prometu tijekom jedne godine od dana zapisa. Sud koji je uputio zahtjev pita se o mogućnosti privremenog zadržavanja učinaka predmetnog nacionalnog zakonodavstva u slučaju da se ono pokaže nesukladnim s pravom Unije, tako da se izbjegne pravna nesigurnost i omogući da se podaci zadržani na temelju tog zakonodavstva mogu upotrijebiti radi otkrivanja i progona trgovanja na temelju povlaštenih informacija.

Svojom danas donesenom presudom Sud utvrđuje, kao prvo, da **ni Direktiva o zloporabi tržišta ni Uredba o zloporabi tržišta** ne mogu činiti **pravnu osnovu opće obveze zadržavanja zapisa podataka o prometu koje posjeduju operatori elektroničkih komunikacijskih usluga u svrhu izvršavanja ovlasti dodijeljenih nadležnom tijelu u području financija na temelju tih instrumenata**.

Kao drugo, Sud podsjeća na to da je **Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama referentni akt u području zadržavanja i, općenitije, obrade osobnih podataka u sektoru elektroničkih komunikacija**. Stoga se tom direktivom također uređuju i zapisi podataka o prometu koje posjeduju operatori elektroničkih komunikacijskih usluga, a koje nadležna tijela u području financija u smislu Direktive o zloporabi tržišta i Uredbe o zloporabi tržišta mogu od njih zahtijevati. Slijedom navedenog, ocjenu zakonitosti obrade zapisa koje posjeduju operatori elektroničkih komunikacijskih usluga treba provesti s obzirom na **uvjete predviđene Direktivom o privatnosti i elektroničkim komunikacijama, kako je tumači Sud**.

Tako Sud presuđuje da se Direktivom o zloporabi tržišta i Uredbom o zloporabi tržišta, u vezi s Direktivom o privatnosti i elektroničkim komunikacijama i Poveljom, **ne dopušta operatorima elektroničkih komunikacijskih usluga da u svrhu borbe protiv kaznenih djela zloporaba tržišta, među kojima je trgovanje na temelju povlaštenih informacija, opće i neselektivno zadržavaju podatke o prometu tijekom jedne godine od dana zapisa**.

Kao treće, Sud potvrđuje svoju sudsku praksu prema kojoj je pravu Unije protivno to da nacionalni sud vremenski ograniči učinke proglašenja nevaljanosti koju je on u pogledu nacionalnog zakonodavstva kojim se pružateljima elektroničkih komunikacijskih usluga nalaže opće i neselektivno zadržavanje podataka o prometu i lokaciji dužan utvrditi na temelju nacionalnog prava zbog neusklađenosti tog zakonodavstva s Direktivom o privatnosti i elektroničkim komunikacijama.

S obzirom na navedeno, Sud podsjeća na to da je dopuštenost dokaza dobivenih takvim zadržavanjem **uređena, u skladu s načelom postupovne autonomije država članica, nacionalnim pravom, pod uvjetom poštovanja, među ostalim, načela ekvivalentnosti i djelotvornosti**. Tim se potonjim načelom nalaže nacionalnom kaznenom sudu da **izdvoji informacije i dokaze koji su pribavljeni općim i neselektivnim zadržavanjem koje je nespojivo s pravom Unije ako te osobe nisu u mogućnosti učinkovito se izjasniti o tim informacijama i dokazima koji potječu iz područja u pogledu kojeg suci ne raspolažu znanjem i koji mogu imati odlučujući utjecaj prilikom ocjene činjenica**.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) i [kratak prikaz](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presuda nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

Ostanite povezani!

